

3.1. ILOŚĆ POWSTAJĄCYCH ODPADÓW

Gospodarka odpadami komunalnymi zasadniczo regulowana jest ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.). Jest to ustawa obowiązująca od 1997 roku, jednakże wiele zapisów w niej zawartych zostało zmienionych lub uzupełnionych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami analiza aktualnego stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Łabiszyn powinna objąć rodzaje, ilość, źródła powstawania i sposoby postępowania z odpadami. Głównie, należy zwrócić uwagę na odpady komunalne, których powstaje najwięcej.

3.1.1. Odpady komunalne – grupa 20

Ilość odpadów komunalnych jak i skład jakościowy są zależne od typu zabudowy mieszkaniowej, poziomu życia mieszkańców, obyczajów i kultury ludności, wyposażenia techniczno-sanitarnego domów i mieszkań, rodzaju i stanu nawierzchni ulic, rodzaju ruchu kołowego, pór roku. Zależą one także od intensyfikacji prowadzonych robót budowlanych i remontowych oraz infrastruktury technicznej (głównie sanitarnej) danej jednostki osadniczej.

Liczba powstających odpadów komunalnych wzrasta z postępem cywilizacyjnym, rozwojem urbanizacji i polepszeniem warunków materialnych ludności.

Odpady komunalne - rozumie się przez to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady (z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych) pochodzące od innych wytwórców, które ze względu na swój charakter i skład, typowy dla odpadów powstających w związku z „normalnym” bytowaniem. Nie jest istotny fakt czy odpady takie powstają w domu czy w przedsiębiorstwie. Wyjątkiem są odpady niebezpieczne, które jeśli powstają w gospodarstwie domowym, traktowane są jako odpady komunalne.

Obowiązki właściciela nieruchomości – wytwórcy odpadów komunalnych. Za odpady komunalne wytwarzane na terenie danej nieruchomości odpowiedzialny jest jej właściciel, który ma obowiązek zbierania powstałych odpadów i ich pozbywania się, zgodnie z wymogami określonymi w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Łabiszyn (uchwała Rady Miejskiej nr XXX/219/06 z dnia 8 lutego 2006 roku), który jest uchwalany obligatoryjnie na mocy zapisów w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.).

Obowiązkiem właścicieli nieruchomości jest udokumentować fakt zbierania odpadów, poprzez okazanie umowy i dowodów płacenia za takie usługi. Odpowiednia umowa musi być zawarta z przedsiębiorstwem świadczącym dane usługi i posiadającym ważne zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych.

Według uzyskanych danych, w 2007 roku z terenu gminy, działające tu firmy zajmujące się zbieraniem i transportem odpadów komunalnych odebrały od właścicieli nieruchomości **około 1 481,95 Mg** zmieszanych odpadów komunalnych.

3.1.1.1. Odpady wielkogabarytowe

Odpady wielkogabarytowe to odpady z gospodarstw domowych takie jak: kanapy, fotele, meble, sprzęt AGD (lodówki, pralki), sprzęt elektroniczny (np.: telewizory) itp., które ze względu na duże rozmiary nie mieszczą się w standartowych pojemnikach do gromadzenia odpadów komunalnych. Ponadto wymagają odrębnego traktowania.

Na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Łabiszynie, Gmina w okresie od 2003-2006 roku nie prowadziła działań zmierzających do wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych z uwagi na brak możliwości technicznego zagospodarowania tego rodzaju odpadów. Nie przedstawiono danych o masie zebranych odpadów wielkogabarytowych.

System selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, zgodnie z informacjami zawartymi w „Sprawozdaniu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla miasta i gminy Łabiszyn na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011”, ma być zapoczątkowany w gminie w momencie uruchomienia obiektu RZUOK „Pałuki” w m. Wawrzynki gm. Żnin.

W roku 2009 na terenie gminy Łabiszyn planuje się przeprowadzenie okresowego odbioru odpadów wielkogabarytowych w postaci tzw. „wystawek” bezpośrednio od właścicieli nieruchomości w ramach współpracy z firmą zajmującą się odbiorem i transportem odpadów komunalnych.

3.1.1.2. Odpady ulegające biodegradacji

Na terenie gminy Łabiszyn nie prowadzi się selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji. Jest to spowodowane brakiem instalacji do unieszkodliwiania i odzysku tego rodzaju odpadów. Wytworzone przez mieszkańców gminy odpady oraz odpady z parków, cmentarzy i pozostałych terenów zieleni urządzonej trafiają na składowisko odpadów komunalnych w Załachowie lub są zagospodarowywane w indywidualny sposób poprzez ich kompostowanie w przydomowych ogródkach.

Do października 2006 roku działaniami z zakresu pielęgnacji terenów zieleni miejskiej zajmował się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Łabiszynie, którego likwidacja rozpoczęła się w dniu 25.10.2006 roku a zakończyła w dniu 31.03.2007 roku.

Aktualnie odbiorem odpadów z terenów zielonych gminy Łabiszyn w zakresie „oczyszczania miasta” zajmują się pracownicy robót publicznych działający pod nadzorem i z upoważnienia Urzędu Miejskiego w Łabiszynie (brak wydzielonej gminnej jednostki budżetowej). Odpady z terenów zielonych zbierane są za pomocą ciągnika z naczepą.

Brak jest dokładnej ewidencji wytwarzanych w ten sposób odpadów biodegradowalnych. W 2007 roku w wyniku działań pracowników robót publicznych zebrano łącznie **90 Mg** odpadów (odpady z terenów zielonych, z czyszczenia ulic i placów, z targowisk itp.).

3.1.2. Odpady z sektora usługowego, handlowego i publicznego

Odpady z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności, placówek handlowych i usługowych oraz od podmiotów gospodarczych są podobne do odpadów komunalnych w zabudowie mieszkaniowej, jednakże charakteryzują się innym składem morfologicznym (więcej odpadów opakowaniowych – papieru, tektury, tworzyw sztucznych). Ilości powstających odpadów mogą się także różnić (czasami nawet znacznie) w zależności od prowadzonej działalności danego podmiotu handlowego.

Łabiszyn jest siedzibą instytucji publicznych takich jak: Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zakład Wodociągów i Kanalizacji, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Łabiszyn pełni również funkcje lokalnego centrum handlowo-usługowego (sklepy, banki, apteki, gabinety lekarskie i stomatologiczne, gabinety weterynaryjne, baza gastronomiczna i noclegowa) oraz kulturalnego i oświatowego (Łabiszyński Dom Kultury, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. dr Juliana Gerpe, 2 przedszkola, 5 szkół podstawowych, 2 gimnazja, 2 licea (w tym jedno dla dorosłych, 1 prywatne), 1 zasadnicza szkoła zawodowa. Tutaj zlokalizowana jest większość lokalnych zakładów przemysłowych i firm produkcyjnych.

Bazując na danych uzyskanych od firm wywozowych obsługujących teren gminy można wysnuć wniosek, że **8%** pojemników obsługiwanych przez te firmy (116 szt.), dzierżawionych jest właśnie przez podmioty z sektora handlowego, usługowego i publicznego. Na tej podstawie oszacowano, że w 2007 roku około **277,032 Mg** odpadów komunalnych (18,7% ogółu odpadów komunalnych) zostało wytworzonych przez

użytkowników obiektów użyteczności publicznej, obsługi ludności oraz placówki handlowe i usługowe.

3.1.3. Odpady z oczyszczalni ścieków – grupa 19

Do głównych odpadów powstających w oczyszczalniach ścieków należą: piasek, skratki i osady ściekowe.

Na terenie gminy Łabiszyn w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę pitną, w tym prowadzenia procesów uzdatniania wody oraz oczyszczania ścieków komunalnych, zajmuje się Zakład Wodociągów i Kanalizacji z siedzibą w Łabiszynie przy Placu Tysiąclecia 1. Przedmiotowy zakład dnia rozpoczął swoją działalność z dniem 1 stycznia 2007 roku na mocy uchwały Rady Miejskiej z dnia 25 października 2006 roku (XXXV/248/06).

Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w mieście Łabiszyn przy ulicy Przemysłowej 7. Jest to instalacja mechaniczno-biologiczna z chemicznym wspomaganie usuwania fosforu, której maksymalna przepustowość wynosi 2 085 m³/dobę (projektowana przepustowość wynosi 1 550 m³/dobę). Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Noteć.

Według sprawozdania OS-5 w roku 2007 na oczyszczalni w Łabiszynie wytworzono **132,0 Mg** osadów ściekowych (sucha masa), które następnie deponowano w postaci przesyпки na składowisku odpadów komunalnych w Załachowie.

3.1.4. Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Ze względu na swoje właściwości fizyko-chemiczne, rozproszone źródła powstawania, ogromną różnorodność i brak możliwości kontroli ich przemieszczania, odpady niebezpieczne stanowią realne zagrożenie dla środowiska oraz zdrowia i życia człowieka.

Podobnie jak pozostałe odpady, także odpady niebezpieczne powinny być zbierane w sposób selektywny. Względy te wymuszają szczególnie konieczność postępowania z nimi w sposób właściwy.

W strumieniu odpadów komunalnych w gospodarstwach domowych wytwarzane są następujące odpady zaliczane do niebezpiecznych, a mianowicie: baterie i akumulatory ołowiowe, detergenty zawierające substancje niebezpieczne, odczynniki fotograficzne, farby, lakiery, lepiszcza i żywice zawierające substancje niebezpieczne, kwasy i alkalia, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć, leki cytotoksyczne

i cytostatyczne, oleje i tłuszcze, środki ochrony roślin, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne, drewno zawierające substancje niebezpieczne, urządzenia zawierające freony, rozpuszczalniki.

Odpady niebezpieczne z uwagi na zagrożenie środowiska naturalnego wymagają specjalnego traktowania i winny być wysegregowane z odpadów komunalnych, a następnie winny być poddane utylizacji w odpowiedniej instalacji spełniającej wymogi dla odpadów niebezpiecznych.

Gmina Łabiszyn podejmuje działania w celu odseparowania odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych trafiających na składowisko odpadów. Na terenie gminy wprowadzono system zbiórki baterii małogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, przeterminowanych leków, przeterminowanych środków ochrony roślin oraz opakowań po nich. Dokładny opis tych systemów został zawarty w dalszej części tego dokumentu w podrozdziale opisującym te kategorie odpadów.

3.1.5. Odpady medyczne i weterynaryjne – grupa 18

Odpady medyczne 18 01 to odpady pochodzące z zakładów opieki zdrowotnej i ośrodków zdrowia. Odpady z zakładów opieki zdrowotnej składają się z trzech strumieni:

- komunalnych,
- innych niż niebezpieczne (opakowania, odpady nieskażone krwią i wydzielinami pacjentów itp.),
- odpadów niebezpiecznych (igły, części ciała i organy ludzkie, odpady zakaźne, zużyte substancje chemiczne – odczynniki, wywoływacze i utrwalacze rentgenowskie, baterie, świetlówki itp.).

Odpady weterynaryjne 18 02 pochodzą głównie z lecznic weterynaryjnych i również stanowią zagrożenie sanitarne (część, to odpady niebezpieczne).

Główne obiekty służby zdrowia to:

- SPZOZ w Łabiszynie, ul. Powstańców Wielkopolskich 17, 89-210 Łabiszyn;
- SPZOZ w Łabiszynie – Punkt Lekarski w Lubostroniu;
- Centrum Medyczne w Szubinie im. Janusza Korczaka Sp. z o. o. Poradnia K w SPZOZ w Łabiszynie, ul. Powstańców Wlkp. 17, 89-210 Łabiszyn;
- Prywatna Praktyka Lekarska Wiesław Kubkowski, ul. Powstańców Wielkopolskich 17, 89-210 Łabiszyn;

- Prywatny Gabinet Lekarski Jan Jerzy Bartos, ul. Powstańców Wielkopolskich 17 a, 89-210 Łabiszyn;
- Prywatny Gabinet Lekarski Witold Witkowski, Nowe Dąbie 51 a, 89-210 Łabiszyn;
- Praktyka Lekarska Tykwiński, Tomasz Tykwiński, ul. 3 Maja 8, 89-210 Łabiszyn;
- Indywidualna Praktyka Lekarska Sylwia Jaskólska, Nowe Dąbie 53 a, 89-210 Łabiszyn;
- 2 gabinety stomatologiczne
- Apteki – 2 w Łabiszynie.

Obiekty służby weterynaryjnej to:

- Gabinet Weterynaryjny Słowikowski Jacek, ul. Modra 4, 89-210 Łabiszyn;
- Gabinet Weterynaryjny Lisiewski Ryszard, ul. Barcińska 4, 89-210 Łabiszyn.

Odpady medyczne i weterynaryjne powstają w placówkach sieci zakładów leczenia otwartego i zamkniętego. Odpady te są odpadami grupy 18 wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001 nr 112 poz. 1206).

Odpady medyczne z aptek

Na terenie miasta Łabiszyn funkcjonują 2 apteki. W celu spełnienia wymogów wynikających z przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 r. Nr 39, poz. 251 ze zm.) i przepisów wykonawczych do tej ustawy, która weszła w życie 1 października 2001 r., w pierwszym kwartale 2007 roku podpisana została umowa pomiędzy Gminą Łabiszyn, a firmą F.H.U. „NATURA” Marek Michałowski z siedzibą przy ulicy Serockiej 11, 85-552 Bydgoszcz. Powyższa umowa zawarta została na okoliczność odbioru i dalszego zagospodarowania przez Odbiorcę odpadów niebezpiecznych, tj. przeterminowanych lekarstw mieszkańców miasta i gminy Łabiszyn. Zgodnie z tą umową odpady przeterminowanych lekarstw przynoszonych przez mieszkańców gminy są zbierane w specjalnych pojemnikach ustawionych przez Odbiorcę w ilości 2 sztuk, po jednym w każdej aptece na terenie miasta Łabiszyn. Odbioru odpadów dokonuje się w terminie dwustronnie uzgodnionym lub na prośbę apteki. Wytwórca odpadów przekazuje wraz z odpadami Kartę Przekazania Odpadu i na tej podstawie możliwa jest analiza ilości zebranych przeterminowanych lekarstw.

Wykaz aptek i ilości odpadów medycznych zbieranych na terenie miasta Łabiszyn
TABELA 3.

Lp.	Nazwa	Adres	Masa [Mg] odpady medyczne o kodzie 18 01 09 (leki inne niż wymienione w 18 01 08)		
			24.07.2007 r.	14.01.2008 r.	04.08.2008 r.
1.	„Notecka”	ul. Szubińska 6	0,0073	0,0090	0,0160
2.	„Pod Orłem” Cefarm Bdg	ul. Powstańców Wielkopolskich 17			

Źródło: Urząd Miejski w Łabiszynie (karta przekazania odpadu)

Z danych zamieszczonych w tabeli wynika, że w okresie od 24.07.2007 r. do 04.08.2008 r. zebrano łącznie 32,3 kg odpadów w postaci przeterminowanych lekarstw. Na tej podstawie przyjęto, że w okresie 1 roku ludność gminy Łabiszyn wytwarza ok. **0,032 Mg** tego rodzaju odpadów.

Odpady medyczne z obiektów opieki zdrowotnej

Na terenie gminy Łabiszyn działa obecnie 12 podmiotów służby zdrowia, które w wyniku prowadzonej praktyki lekarskiej wytwarzają odpady niebezpieczne w postaci odpadów medycznych. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące rodzajów i ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych.

Ilość wytwarzanych odpadów medycznych wg decyzji i informacji
TABELA 4. na terenie gminy Łabiszyn

Lp.	Nazwa zakładu/ instytucji	Data wydania	Nr decyzji	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość [Mg]
1.	SPZOZ w Łabiszynie, ul. Powstańców Wielkopolskich 17, 89-210 Łabiszyn	30.08.2004 r.	OŚ.7647-40/04	18 01 02	Części ciała i organy oraz pojemniki na krew i konserwanty służące do jej przechowywania	0,0010
				18 01 03	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądzenia, że wywołują choroby	0,3000
				18 01 10	Odpady amalgamatu dentystycznego	0,0005
Łącznie						0,3015

TABELA 4. Ciąg dalszy...

Lp.	Nazwa zakładu/ instytucji	Data wydania	Nr decyzji	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość [Mg]
2	Poradnia K, ul. Powstańców Wielkopolskich 17, 89-210 Łabiszyn	informacja o wytwarzanych odpadach CM/O/6/2006	CM/O/6/2006	18 01 03	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądzenia, że wywołują choroby	0,0600
Łącznie						0,060

Źródło: Dane z decyzji i informacji o wytwarzanych odpadach niebezpiecznych z terenu gminy Łabiszyn

Podmioty, które wytwarzają odpady niebezpieczne np. w postaci odpadów medycznych, w zależności od ilości wytwarzanych tego rodzaju odpadów w skali roku, muszą przedstawić do starostwa powiatowego „Informację o wytwarzanych odpadach” bądź ubiegać się o zatwierdzenie przez starostę „Programu gospodarki odpadami”. Jednocześnie dane ze starostwa przekazywane są do poszczególnych samorządów gminnych, które powinny przechowywać tego rodzaju informacje (Ustawa o odpadach, Dz. U. 2007 r., Nr 39, poz. 251 ze zm.).

Z analizy danych zamieszczonych w powyższej tabeli wynika, że jedna poradnia lekarska (gabinet lekarski) wytwarza rocznie ok. 60 kg odpadów o kodzie 18 01 03. Na podstawie obliczeń szacunkowych można założyć, że wszystkie gabinety lekarskie wytwarzają rocznie ok. 0,42 Mg odpadów o kodzie 18 01 03. Reasumując należy stwierdzić, że szacunkowa minimalna masa odpadów medycznych wytwarzanych na terenie gminy Łabiszyn w ciągu roku wynosi ok. **0,7215 Mg** (bez masy odpadów wytwarzanych przez gabinety stomatologiczne).

Zgodnie z prawem odpady medyczne są unieszkodliwiane metodą termiczną, korzystając z firm zajmujących się zagospodarowaniem tego typu odpadów. Część obiektów służby zdrowia z terenu gminy Łabiszyn ma podpisane umowy na odbiór i unieszkodliwianie odpadów medycznych z firmami:

- Eco – ABC, ul. Przemysłowa 7, 97-400 Bełchatów;
- Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o. o., ul. Koksownicza 16, 42-523 Dąbrowa Górnicza

Poniżej przedstawiono inne przykładowe podmioty gospodarcze zajmujące się działalnością w zakresie odbioru i unieszkodliwiania odpadów medycznych, działające m.in. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

- Centrum Onkologii im. Prof. Franciszka Łukaszczyka z siedzibą w Bydgoszczy przy ulicy Dr I. Romanowskiej;
- Wojewódzki Szpital Zespolony w Toruniu przy ul. Św. Józefa 53/59;
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe „HYGEA”, ul. Szkolna 21, 64-720 Lubasz;
- Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Poznańska 97, 88-100 Inowrocław;
- Centrum Naukowo-Wdrożeniowe Gospodarki Odpadami „BIONIKA” Sp. z o. o. ul. Dworcowa 84/5, 85-010 Bydgoszcz;
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „ROBAC” ul. Błękitna 6, Bydgoszcz.

Całkowita szacunkowa masa wytwarzanych rocznie odpadów niebezpiecznych na terenie gminy Łabiszyn w postaci odpadów medycznych oraz przeterminowanych leków wynosi ok. **0,7535 Mg**.

Odpady weterynaryjne

W zakresie gospodarowania odpadami weterynaryjnymi obowiązuje ustawa o odpadach (Dz. U. 2007 r. Nr 88, poz. 587 j.t.) oraz akty wykonawcze tej ustawy, tj. Rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych sposobów i warunków unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz. U. 2003 Nr 8 poz. 104), oraz Rozporządzenie w sprawie rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych, których poddawanie odzyskowi jest zakazane (Dz. U. 2003 Nr 8 poz. 103);

Według wyżej wymienionego rozporządzenia odpady z diagnozowania, leczenia i profilaktyki weterynaryjnej posiadają grupę kodu 18 02.

Według danych z Kujawsko-Pomorskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Toruniu, ul. Antczaka 39/41; 87-100 Toruń na terenie gminy Łabiszyn, funkcjonują 2 gabinety weterynaryjne, które zlokalizowane są na terenie miasta.

Wyżej przedstawione gabinety prowadzą gospodarkę odpadami niebezpiecznymi w oparciu o umowy zawarte z Zakładem Obrotu Odpadami „Troxi”; ul. Kościuszki 67/1; 62-300 Września, która zajmuje się odbiorem i unieszkodliwianiem odpadów weterynaryjnych.

Na podstawie zebranych danych ilościowych dla 2 gabinetów weterynaryjnych na terenie gminy Łabiszyn można przyjąć, iż średnio 1 gabinet wytwarza rocznie ok. 25 kg odpadów weterynaryjnych. Zatem wszystkie gabinety na terenie gminy wytwarzają ok. **0,05 Mg** rocznie tego rodzaju odpadów.

Podsumowanie dla odpadów medycznych i weterynaryjnych

Zakazuje się poddawania odzyskowi określonych rodzajów odpadów medycznych i weterynaryjnych. Zakazuje się również unieszkodliwiania zakaźnych odpadów medycznych i zakaźnych odpadów weterynaryjnych w inny sposób niż spalanie w spalarniach odpadów (Art. 42, wyżej wspomnianej ustawy o odpadach).

Odpady weterynaryjne i medyczne z terenu gminy Łabiszyn winny być ewidencjonowane i unieszkodliwiane w instalacjach zajmujących się utylizacją materiałów szczególnego ryzyka.

Zwierzęta padłe

Są to przede wszystkim odpady z gospodarstw rolnych jako odpad o kodzie 02 01 80 (odpady niebezpieczne) oraz o kodach 02 01 81 i 02 01 82 (odpady inne niż niebezpieczne) wg katalogu odpadów (Rozporządzenie Ministra Środowiska, z dnia 27 września 2001 r., Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

W dniu 13 marca 2006 roku zawarta została umowa odbioru padłych zwierząt pomiędzy Gminą Łabiszyn reprezentowaną przez Burmistrza Łabiszyna a PPH „Hetman” Sp. z o. o. z siedzibą we Florianowie 24 (99-311 Bedlno) na odpłatny odbiór z terenu Gminy odpadów klasyfikowanych jako odpady kategorii I w rozumieniu Rozporządzenia (WE) Nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. w postaci ptactwa dzikiego, kotów, psów. Zgodnie z zapisami umowy koszt odbioru i utylizacji 1 pojemnika odpadów wynosi 100 zł + VAT 7%. W przypadku braku zgłoszenia odbioru odpadów w przeciągu miesiąca ustala się opłatę ryczałtową w wysokości 50 zł + VAT 7% za ww. okres.

Z kolei w dniu 20.12.2008 roku zawarta została kolejna umowa pomiędzy Burmistrzem Łabiszyna, a firmą „Hetman” Sp. z o. o. na nieodpłatny odbiór padłych sztuk zwierząt stanowiących uboczne produkty kategorii 1 lub 2 w rozumieniu Rozporządzenia (WE) Nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 roku.

Odbiór padłych zwierząt w myśl umowy następuje transportem zorganizowanym przez odbiorcę w terminie do 48 godzin licząc od dnia telefonicznego zawiadomienia Zakładu Utylizacji w Olszówce gm. Golub Dobrzyń nr wet. 04053201 Tel: 056/ 6832562 lub Placówki Odbiorcy pod nr Tel: 024/ 2821653. W ramach zawartej, wyżej omówionej umowy Przedsiębiorstwo Hetman nie odbiera do utylizacji padłych zwierząt z ferm drobiu i ferm zwierząt futerkowych. Właściciele ferm z terenu gminy, zobowiązani są nawiązać indywidualną umowę na odbiór wymienionych odpadów padłych zwierząt.

W roku 2007 z terenu gminy Łabiszyn Przedsiębiorstwo Hetman Sp. z o. o. odebrało i poddało utylizacji w Zakładzie Utylizacji w Olszówce **ok. 26,206 Mg** odpadów padłych zwierząt (głównie trzoda chlewna, bydło).

3.1.6. Pojazdy wycofane z eksploatacji – grupa 16

W ostatnich latach wraki samochodowe, a także wraki maszyn rolniczych na terenach wiejskich stały się coraz bardziej liczną grupą odpadów. W związku ze złożonością swej konstrukcji składają się z wielu elementów i zawierają szereg substancji, z których część to odpady niebezpieczne (oleje, płyny hamulcowe, akumulatory itp.). Jednak zdecydowaną większość stanowią metale i tworzywa sztuczne nadające się do recyklingu. Nieużyteczne już maszyny rolnicze, których konstrukcja ogranicza się do elementów metalowych, są sukcesywnie wywożone do skupów złomu przez ich właścicieli.

Pojazdy mechaniczne wycofane z eksploatacji są odpadem poużytkowym klasyfikowanym jako odpad niebezpieczny. Na mocy ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, która weszła w życie 14 marca 2005 r. (Dz. U. 2005 r., Nr 25, poz. 202 ze zm.), stworzono system zbierania i demontażu pojazdów oraz odzysku, w tym recyklingu odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji. Przepisy ustawy dotyczą pojazdów samochodowych zaliczonych do kategorii określonych w przepisach o ruchu drogowym oraz trójkołowe pojazdy silnikowe, z wyłączeniem motocykli trójkołowych.

Pojazdy wycofane z eksploatacji stanowią zagrożenie dla środowiska ze względu na zawartość wielu substancji niebezpiecznych, np.: metale ciężkie, oleje, płyny chłodnicze, akumulatory, zużyte opony, szkło i tworzywa sztuczne. Niezbędny jest maksymalny recykling tych materiałów pozwalający na odzysk składników użytecznych dla wytwarzania nowych wyrobów.

Wytworzone odpady w postaci pojazdów wycofanych z eksploatacji charakteryzują się następującymi kodami i rodzajami odpadu.

Kod i rodzaj odpadu

16 01 04* Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy;

16 01 06 Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy niezawierające cieczy i innych niebezpiecznych elementów.

Obowiązki związane z tworzeniem systemu recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji zostały nałożone na podmioty wprowadzające samochody na rynek.

Stacje demontażu i punkty zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji od dnia 1 lipca 2005r. obowiązane są posiadać decyzje dotyczące gospodarowania odpadami na mocy przepisów ustawy wymienionej na wstępie. Zgodnie z tymi przepisami wprowadzający pojazd jest obowiązany zapewnić sieć zbierania pojazdów, obejmującą terytorium kraju, w taki sposób, aby zapewnić właścicielowi możliwość oddania pojazdu wycofanego z eksploatacji do punktu zbierania pojazdów lub stacji demontażu, położonego w odległości nie większej niż 50 km w linii prostej od miejsca zamieszkania albo siedziby właściciela pojazdu.

Poniżej przedstawiono wykaz przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu oraz wykaz przedsiębiorców prowadzących punkt zbierania pojazdów, z których może skorzystać potencjalny właściciel pojazdu wycofanego z eksploatacji.

Najbliższe punkty zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji występują w miejscowościach: Pakość i Krusza Zamkowa w gm. Inowrocław.

Natomiast najbliższe stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji występują w miejscowościach: Lipniki w gm. Białe Błota oraz w Szubinie.

Dokładne nazwy przedsiębiorców oraz dane teleadresowe zawierają poniższe tabele.

Wykaz przedsiębiorców prowadzony jest na podstawie art. 42 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. 2005 r. Nr 25, poz. 202 ze zm.) przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego.

Wojewoda ma obowiązek zamieścić dane powyżej omawianych przedsiębiorców na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego.

Na terenie gminy Łabiszyn ewidencja prowadzona przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego nie wykazuje lokalizacji punktu zbiórki, ani stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, jednak w miejscowości Nowe Dąbie 86, 89-210 Łabiszyn ma swoją siedzibę firma „SARA” zajmująca się działalnością w zakresie skupowania wyeksploatowanych pojazdów, ich demontażu, rozbiórki na części i odsprzedaży poszczególnych elementów do dalszego wykorzystania.

Na podstawie zatwierdzonego, przez Starostę Żnińskiego, programu gospodarki odpadami dla tego podmiotu (OŚ.7647-33/03 z dnia 22.10.2003 roku), w skali rocznej firma ta wytwarza następujące rodzaje i ilości odpadów niebezpiecznych:

13 02 06 syntetyczne oleje silnikowe, przekładniowe, smarowe w ilości 0,05 Mg;

13 02 05 mineralne oleje silnikowe, przekładniowe, smarowe niezawierające związków chlorowcoorganicznych w ilości 0,05 Mg;

15 02 02 sorbenty, materiały filtracyjne i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi w ilości 0,01 Mg;

- 16 01 07 zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy w ilości 0,5 Mg;
- 16 01 07 filtry olejowe w ilości 60 szt.;
- 16 01 13 płyny hamulcowe w ilości 0,05 Mg;
- 16 02 13 zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12 w ilości 5-8 szt.;
- 16 06 01 baterie i akumulatory ołowiowe w ilości 10 szt..

Od 2005 roku przy ul. Szubińskiej 9 w Łabiszynie działa także „Skup złomu i surowców wtórnych” Andrzej Nowicki, który posiada zezwolenie na zbieranie i transport odpadów (OŚ.7647-z-16/04/05 z dnia 05.09.2005 r.). Firma zbiera m.in. następujące rodzaje odpadów:

- 16 01 03 zużyte opony;
- 16 01 06 zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy niezawierające cieczy i innych niebezpiecznych elementów;
- 16 01 17 metale żelazne;
- 16 01 18 metale nieżelazne;
- 16 02 11 zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC;
- 16 02 13 zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12;
- 16 02 14 zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13;
- 16 02 16 elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15;
- 16 06 01 baterie i akumulatory ołowiowe;
- 16 06 02 baterie i akumulatory niklowo-kadmowe;
- 16 06 03 baterie zawierające rtęć;
- 16 06 05 inne baterie i akumulatory.

TABELA 5. Stacje demontażu „pojazdów wycofanych z eksploatacji”

Lp.	Nazwa	Adres siedziby przedsiębiorcy	Adres stacji demontażu	Uwagi	Numer ewidencyjny
1	2	3	4	5	6
1	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "POL-ZŁOM" Spółka Jawna H. G. Leszczyński	Nowa Wieś 86 88-324 Jeziora Wielkie tel. 052/3187351	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 04.07.2005r. znak: WŚiR-II-SE/6620-21/05	C - 01
2	Spółdzielnia Transportu Wiejskiego w Bydgoszczy	Lipniki 86-005 Białe Błota tel. 052/3814141	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 04.07.2005r. znak: WŚiR-II-SE/6620-21/05	C - 02
3	F.H.U "DIADA" Sp.j. M. i E. Sikora	86-200 Chełmno ul. Przemysłowa 9 tel. 056/6864855	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 05.09.2005r. znak: WŚiR-II-SE/6620-40/05	C - 03
4	Firma Wielobranżowa Krystyna Pietrzak	Cieślin 10 88-100 Inowrocław tel. 052/3572731	W miejscu siedziby przedsiębiorcy	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12.09.2005r. znak: WŚiR-II-SE/6620-32/05	C - 04
5	„Jankowski” AUTO-HANDEL Mariusz Jankowski	ul. Lipowa 4 87-860 Chodecz tel.054/284 92 61 tel.054/284 83 60	ul. Al. Zwycięstwa 31 87-860 Chodecz	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12.09.2005r. znak: WŚiR-II-SE/6620-31/05	C - 05
6	Zakład Usługowo-Handlowy Lucja Szymielewicz	ul. Świerkowa 5 87-300 Brodnica tel.056/493 38 96	W miejscu siedziby przedsiębiorcy	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19.09.2005r. znak: WŚiR-II-SE/6620-22/05	C - 06
7	Firma Usługowo-Handlowa Grand - Andrzej Twarowski	Olsztyńska 137 87-100 Toruń tel. 056/659-96-54	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 05.10.2005r. znak: WŚiR II./6620-24/05	C - 07
8	Moto –Centrum Stanisław Zieliński	ul. LWP 11 89-200 Szubin tel. 052/384-36-77	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28.09.2005r. znak: WŚiR-II-SE//6620-21/05	C - 08
9	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "Uni-Tech" Józef Samecki	ul. Równa 4 85-846 Bydgoszcz tel. 052/345-34-67	ul. Przemysłowa 34 85-758 Bydgoszcz	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13.10.2005r. znak: WŚiR II./6620-46/05	C - 09
10	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Auto-Complex Andrzej Lewandowski	Wielowieś 89 88-140 Gniewkowo tel. 052/358-92-38	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16.11.2005r. znak: WŚiR –II-SE/6620-43/05	C - 10
11	Firma "Złomowiec" Stanisław Kowalski	Szczutowo 65 87-320 Górzno 056/498-90-61	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 16.11.2005r. znak: WŚiR-II-/6620-42/05	C - 11
12	Przedsiębiorstwo NOE JUNIOR Dawid Łukaszewski Koncesjonowana Kasacja Pojazdów	ul. Wapienna 10 87-100 Toruń tel.056 639 00 55	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	Decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22.12.2005r. znak: WŚiR-II-SE/6620-33/05	C - 12

Wykaz prowadzony jest podstawie art. 42 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202) Źródło: Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy

TABELA 6. Punkty zbierania „pojazdów wycofanych z eksploatacji

Lp.	Nazwa lub nazwisko	Adres siedziby przedsiębiorcy	Adres punktu zbierania Pojazdów	uwagi
1	2	3	4	5
1	Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowo Produkcyjne „TOMEXTYL” Szczepan Sutor	Ślasko Dolne 33 88-320 Strzelno tel.052 318 19 19	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	umowa podpisana z POL-ZŁOM
2	Firma „KULA-ZŁOM” Krystyna Kula	Kunowo 10 88-321 Kwieciszewo tel.052 315 88 07	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	umowa podpisana z POL-ZŁOM
3	„ZŁOMOSTAL” Halina Królikowska	Brylewo 1 A 88-231 Bytów tel. 054 285 14 45	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	umowa podpisana z „POL-ZŁOM”
4	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Jarosław Kubiak	ul. Pałucka 4 88-170 Pakość tel. 052 351 86 91	w miejscu siedziby przedsiębiorcy	umowa podpisana z „POL-ZŁÓM”
5	PPUH oraz OSSWiZ „GOMB-ZŁÓM” Lidia Gombińska	Krusza Zamkowa 4 88-100 Inowrocław tel. 052 353 79 84	ul. Poznańska 383 88-100 Inowrocław	umowa podpisana z „POL-ZŁOM”

Wykaz prowadzony jest na podstawie art. 42 ustawy z dnia 20 stycznia 2005r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202)

3.1.7. Punkty skupu złomu (metali żelaznych i kolorowych)

Punkty skupu złomu pełnią istotną rolę w recyklingu materiałów metalowych ograniczając przy tym ilość tego rodzaju odpadów w strumieniu zmieszanych odpadów komunalnych. Ich działalność ma tym samym swoje gospodarcze i środowiskowe uzasadnienie.

Na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Łabiszynie na terenie gminy działa 11 podmiotów prowadzących selektywną zbiórkę odpadów metalowych w postaci punktów skupu złomu. Poniższa tabela przedstawia dokładne dane teleadresowe analizowanych podmiotów.

TABELA 7. Wykaz punktów skupu metali na terenie gminy Łabiszyn

Lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja
1	Skup Złomu i Surowców Wtórnych Nowicki Andrzej	ul. Szubińska 9, 89-210 Łabiszyn
2	Firma Handlowo – Usługowa, Bujewski Grzegorz	ul. Ostatkowska 3 89-210 Łabiszyn
3	Firma „DUBLEX”, Dubel Grzegorz	ul. Bydgoska 1 89-210 Łabiszyn
4	Zakład Usługowo – Transportowy „STAL - MED”, Kurkiewicz Arkadiusz	Załachowo 4 89-210 Łabiszyn
5	P. H. U. „MARSTAL”, Kurkiewicz Mariusz	Załachowo 4 89-210 Łabiszyn

TABELA 7. Ciąg dalszy...

Lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja
6	P. H. U. „CAR SZROT”, Kurkiewicz Anita	Załachowo 4 89-210 Łabiszyn
7	Skup i sprzedaż złomu, Kurkiewicz Andrzej	Załachowo 4 89-210 Łabiszyn
8	Skup złomu, Lewandowska Monika	Plac Tysiąclecia 25 89-210 Łabiszyn
9	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „INSPOL”, Pijarowski Ildefons	ul. Barcińska 13 89-210 Łabiszyn
10	Firma „SARA”, Mohammed Al Srag	Nowe Dąbie 86 89-210 Łabiszyn
11	Zakład Transportowo – Usługowo – Handlowy, Sika Bożena	Nowe Dąbie 64 89-210 Łabiszyn

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Łabiszynie (II kwartał 2008 roku)

3.1.8. Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne – grupy 16 02 i 20 01

Do urządzeń wyżej wymienionego typu zalicza się złom elektryczny i elektroniczny, urządzenia radiowe i telewizyjne, sprzęt komputerowy, urządzenia gospodarstwa domowego itp. Odpady te zawierają substancje niebezpieczne z rodzaju: ołów, rtęć, kadm, oraz substancje stwarzające zagrożenie dla warstwy ozonowej.

Z zakresu zbiórki zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych regulacje prawne stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. 2005 nr 180 poz. 1495). Zgodnie z tą ustawą zabronione jest umieszczanie łącznie z innymi odpadami zużytego sprzętu oznaczonego symbolem przekreślonego kosza.

Użytkownik, który zamierza pozbyć się produktu, jest obowiązany do oddania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego do punktu zbierania zużytego sprzętu. Punkty zbierania prowadzone są m.in. przez sprzedawców hurtowych i detalicznych tego sprzętu oraz przez gminne jednostki organizacyjne prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów. Powyższe obowiązki ustawowe wprowadzone zostały w celu ograniczenia ilości powstałych odpadów ze zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu zbierania, odzysku i recyklingu zużytego sprzętu. Prawidłowa realizacja tych obowiązków ma znaczenie zwłaszcza w przypadku, gdy w zużytym sprzęcie znajdują się składniki niebezpieczne, które mają szczególnie negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi.

Podmioty gospodarcze, które otrzymały z rąk Burmistrza Łabiszyna zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbioru i transportu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy, są zobowiązane również do prowadzenia selektywnej zbiórki elektro odpadów. Z treści tych decyzji wynika, co następuje:

- „Remondis Bydgoszcz” Sp. z o. o. zebrane elektro odpady przekazuje do odzysku na podstawie umowy z firmą „Remondis Elektrorecykling” Sp. z o. o. z siedzibą w Łodzi (nr rejestrowy E0000310ZP);
- PUK „TARO” Sp. z o. o. zebrane elektro odpady, na podstawie zawartej umowy, przekazuje do magazynu na terenie bazy firmy „Remondis Bydgoszcz”, który zobowiązał się do przekazania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zakładowi przekazania odpadów;
- ZOM Sp. z o. o. zebrane z terenu gminy elektro odpady przewozi do magazynu na terenie ZOM Sp. z o. o. w Świątkowie, które następnie zostają przekazane do recyklingu zgodnie z umową zawartą przedsiębiorcą prowadzącym działalność w zakresie odzysku tych odpadów.

W praktyce jednak odpady zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, wytwarzane na terenie gminy Łabiszyn, odbierane są jedynie przez firmę „Remondis Bydgoszcz” Sp. z o. o., z którą Gmina w 2006 roku podpisała umowę na dostarczanie i sukcesywne opróżnianie kontenerów o pojemności 5 m³ przeznaczonych do zbiórki tego rodzaju odpadów. Na terenie gminy znajdują się 2 kontenery tworzące Gminne Punkty Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych, które ustawione są:

- 1) na terenie parkingu przy ul. 11-Stycznia w Łabiszynie;
- 2) na terenie Zespołu Szkół w Lubostroni.

Według danych przedstawionych przez firmę „Remondis Bydgoszcz” Sp. z o. o., w 2007 roku z terenu gminy Łabiszyn zebrano łącznie **4,8 Mg** odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego o kodach 20 01 35 i 20 01 36.

Odebrany sprzęt jest przekazywany do Zakładu Przetwarzania w Łodzi („Remondis Elektrorecykling”, Sp. z o. o.) na znajdujące się tam linie technologiczne m.in. do:

- przetwarzania telewizorów i monitorów wraz z instalacją do przetwarzania kineskopów;
- przetwarzania urządzeń chłodniczych (wysokowydajna instalacja do usuwania czynników chłodniczych);
- ręcznego demontażu urządzeń wielko- i małogabarytowych.

Dnia 25 października 2008 roku na zlecenie Burmistrza Łabiszyna firma PPHU „ABBA - EKOMED” Sp. z o. o. z siedzibą w Toruniu przy ul. Moniuszki 11/13 przeprowadziła na terenie gminy Łabiszyn nieodpłatną zbiórkę odpadów niebezpiecznych pochodzących z gospodarstw domowych. Wyznaczono 8 punktów zbiórki:

- Łabiszyn – 2;
- Nowe Dąbie – 1;
- Władysławowo – 1;
- Załachowo – 1;
- Lubostroń – 1;
- Jeżewo – 1;
- Ojrzanowo – 1;

W toku przeprowadzonej zbiórki zebrano następujące rodzaje i ilości odpadów:

- 20 01 23 urządzenia zawierające freony w ilości 1,52 Mg;
- 20 01 35 zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki w ilości 2,992 Mg;
- 20 01 36 zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 i 20 01 35 zawierające niebezpieczne składniki w ilości 0,229 Mg.

Na terenie gminy działają także punkty zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, w postaci sklepów RTV AGD, które na podstawie obecnego prawodawstwa w tym zakresie zobowiązane są do odbierania tego typu odpadów na zasadzie przyjęcia zużytego sprzętu elektrycznego bądź elektronicznego od klienta, który zakupił podobny sprzęt w danym punkcie sprzedaży.

Dzięki prowadzonej zbiórce zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego odpady niebezpieczne tego typu nie trafiły na składowisko odpadów, a do zakładu przetwarzania i zostały ponownie wykorzystane jako surowiec. Można przypuszczać, iż z roku na rok łączna suma tego rodzaju odpadów będzie coraz większa.

3.1.9. Baterie małogabarytowe

Odpady tego typu ze względu na swoje pochodzenie, skład chemiczny, cechy biologiczne i inne właściwości stanowią szczególne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, zwierząt bądź całego środowiska przyrodniczego.

Gmina Łabiszyn od czerwca 2006 roku prowadzi współpracę z Organizacją Odzysku REBA S. A. z siedzibą w Warszawie w zakresie zbiórki zużytych baterii małogabarytowych. W ramach tej współpracy we wrześniu 2006 roku na terenie gminy

rozstawiono 14 pojemników kartonowych i 1 pojemnik poliwęglanowy, które przystosowane są do zbiórki tego rodzaju odpadów niebezpiecznych (tym samym zwiększono ilość Gminnych Punktów Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych). Poniższa tabela przedstawia szczegółową lokalizację pojemników na obszarze gminy.

TABELA 8. Lokalizacja punktów zbiórki baterii małogabarytowych na terenie gminy Łabiszyn

Lp.	Lokalizacja	Ilość pojemników [szt.]
1	Szkoła Podstawowa w Nowym Dąbiu, 89-210 Łabiszyn	1
2	Szkoła Podstawowa w Ojrzanowie; 89-210 Łabiszyn	1
3	Zespół Szkół w Łabiszynie, ul. Nadnotecka, 89-210 Łabiszyn	3
4	Zespół Szkół w Lubostroniu; 89-210 Łabiszyn	2
5	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Łabiszynie, ul. Poznańska, 89-210 Łabiszyn	1
6	Łabiszyński Dom Kultury, ul. Parkowa 1, 89-210 Łabiszyn	1
7	SZOZ w Łabiszynie, ul. Powstańców Wielkopolskich 17, 98-210 Łabiszyn	1
8	Bank Spółdzielczy Pałuki, oddział Łabiszyn, 89-210 Łabiszyn	1
9	Urząd Miejski w Łabiszynie, Plac Tysiąclecia 1, 89-210 Łabiszyn	1
10	Ojrzanowo – sklep wiejski, 89-210 Łabiszyn	1
11	Jabłówko – sklep wiejski, 89-210 Łabiszyn	1
12	Łabiszyn – gniazdo pojemników, ul. Jana Pawła II 2, 89-210 Łabiszyn	1 (pojemnik z poliwęglanu)
RAZEM		15

Źródło: Sprawozdanie z realizacji PGO dla miasta i gminy Łabiszyn (2007 r.)

Niestety z uwagi na nieznaczne postępy w zbiorce baterii (niezapełnione pojemniki), na dzień dzisiejszy brakuje danych dotyczących masy zebranych odpadów tego rodzaju.

Ważny jest jednak fakt eliminacji ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych pewnej ilości odpadów niebezpiecznych w postaci baterii małogabarytowych, które nie trafią na składowisko odpadów komunalnych w Załachowie, ale zostaną unieszkodliwione w prawidłowy sposób, obniżając tym samym negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze.

3.1.10. Odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest powstają w wyniku prac demontażowych i rozbiórkowych. Na podstawie przeprowadzonej w 2005 roku inwentaryzacji obiektów i materiałów zawierających azbest oszacowano, że na terenie gminy Łabiszyn znajdowało się jeszcze 3 430 Mg azbestu wymagającego unieszkodliwienia (ok. 430 Mg na terenie miasta, ok. 3 000 Mg na terenie wiejskim). Według najświeższych danych z 2007 roku ilość występujących na terenie gminy wyrobów zawierających azbest przedstawia się następująco: w mieście 450,54 Mg, na terenach wiejskich 3 579,6 Mg tego rodzaju odpadów. Na terenie gminy Łabiszyn istnieje sieć wodociągowa długości 7,8 km, której elementy wykonane są z tworzywa cementowo-azbestowego.

Inwentaryzacją objęto całą gminę, jednak należy przypuszczać, że całkowita ilość azbestu znajdującego się na terenie gminy może się znacząco różnić od ilości zinwentaryzowanej. Większość stanowią płyty i rury azbestowo-cementowe.

Zgodnie z obowiązującym prawem, jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie. Odpady zawierające azbest, wytwarzane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego unieszkodliwiano między innymi poprzez składowanie na składowisku odpadów zarządzanym przez PPHU „Izopol” S.A. w Trzemesznie w województwie wielkopolskim oraz na składowisku odpadów niebezpiecznych w Małociechowie (gmina Pruszcz, powiat świecki) w województwie kujawsko-pomorskim. Przedsiębiorstwo PPHU „Izopol” zakończyło obecnie swoją działalność, a odpady z azbestu można aktualnie deponować na składowiskach:

- a) w miejscowości Małociechowo przy ul. Dworcowej 9, 86-120 Pruszcz Pomorski, które jest prowadzone przez firmę EKO-POL Sp. z o. o, ul. Św. Jana 18d, 87-140 Chełmża;
- b) w Koninie przy ul. Sulańskiej 11, które jest prowadzone przez Zakład Utylizacji Odpadów.

Pojemność całkowita składowiska odpadów w Małociechowie wynosi 25 000 m³.

3.1.11. Odpady przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po nich

Realizacja ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych z dnia 11 maja 2001 r. (Dz. U. 2001 r. Nr 63, poz. 638 ze zm.) oraz ustaw towarzyszących jest efektem niezwyklej współpracy producentów i importerów środków ochrony roślin.

Obecnie rozwija się system współpracy producentów, handlowców oraz użytkowników środków ochrony roślin, w celu odpowiedniego postępowania z opakowaniami po pestycydach, należących do odpadów niebezpiecznych.

Rozwiązaniem dla rolników, działkowców i miłośników ogrodów, korzystających ze środków ochrony roślin, a zatem będących producentami odpadów po tych środkach jest opracowany przez Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin (PSOR) "Program zbiórki, transportu, magazynowania i unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych po środkach ochrony roślin". Celem tego programu jest wdrożenie kompleksowego systemu zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania opakowań po środkach niebezpiecznych.

Zasady systemu zbiórki opakowań po środkach niebezpiecznych

1. Zgodnie z zaleceniem etykiety instrukcji stosowania środka ochrony roślin, rolnik ma obowiązek zwrotu opakowań po wskazanych środkach ochrony roślin. Sprzedawca nakłada kaucję na opakowanie przy sprzedaży środka, odbiera opakowanie i zwraca kaucję
2. Operator, w imieniu producentów i importerów środków ochrony roślin, odbiera i unieszkodliwia opakowania.
3. Koordynatorem Systemu jest Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin

Punkt sprzedaży środków ochrony roślin posiadający zezwolenie na zbieranie odpadów o kodzie: 15 01 10 i zgłoszony do Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin (PSOR) otrzymuje pocztą worki (worki), o pojemności 500 litrów, służący jako opakowanie zbiorcze zwracanych przez rolników, kaucjonowanych opakowań po środkach ochrony roślin. Po wypełnieniu worków, należy skontaktować się telefonicznie z Operatorem, firmą Remondis (pod numerem 0 801 561 461) i poinformować o konieczności odbioru worków. Kierowcy firmy Remondis podczas odbiorów zebranych w worki opakowań po środkach ochrony roślin będą przekazywali puste worki na wymianę. Odbiór opakowań nastąpi po zgłoszeniu konieczności odbioru z co najmniej trzech sklepów w promieniu 50 km. Ostatni odbiór ze sklepów może odbyć się po zakończeniu sezonu wegetacyjnego. Zbierane są opakowania wszystkich producentów środków ochrony roślin. W momencie odbioru Operator nie będzie selekcionował i ewidencjonował opakowań ze względu na producenta i dostawcę. Zgodnie z treścią Etykiety Instrukcji stosowania preparatów opakowania muszą być wypłukane i opróżnione!!!

Operatorem (odbiorcą odpadów) opisywanego tu ogólnopolskiego systemu odbioru i unieszkodliwiania opakowań po środkach ochrony roślin jest firma "Remondis" (dawny "Rethmann"), natomiast koordynatorem całego systemu jest jego twórca - Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin (PSOR). Obecnie w samym województwie kujawsko-pomorskim firma "Remondis" obsługuje około 120 punktów odbioru (sklepów).

W przypadku gospodarstw wielkoobszarowych, gdzie gromadzi się jednostkowo powyżej 10 m³ odpadów opakowaniowych, należy bezpośrednio zgłosić się do firmy "Remondis" wykonującej usługi odbioru i transportu odpadów niebezpiecznych (pamiętajmy - koszt usługi ponosi producent opakowań!).

Dodatkowe informacje dotyczące zbiórki opakowań po środkach ochrony roślin można uzyskać na stronie internetowej www.psor.pl, adres e-mail: system@psor.pl oraz pod nr tel. firmy "Remondis": (059) 862 85 40.

Starosta Żniński w dniu 07.03.2005 roku udzielił Gospodarstwu Rolno – Usługowo – Produkcyjno – Handlowemu w Smogorzewie 83, 89-210 Łabiszyn, zezwolenia na zbieranie odpadów niebezpiecznych stanowiących opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności – bardzo toksyczne i toksyczne) /kod 15 01 10/.

3.1.12. Ilościowa analiza gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Łabiszyn

Wymienione powyżej grupy odpadów charakteryzują się różnym składem morfologicznym. Część z nich jak odpady komunalne z sektora handlowego i publicznego czy medyczne mają zróżnicowany skład, na który składa się kilka frakcji. Z kolei odpady przemysłowe, z sektora budowlanego, czy z oczyszczalni ścieków charakteryzują się raczej dominacją jednej frakcji (frakcja mineralna albo organiczna).

Jeśli chodzi o odpady komunalne, to w skład tych odpadów wchodzi: papier, karton, drewno, tkaniny, odpady spożywcze, popiół, żużel, tworzywa sztuczne, skóra, guma, metale, szkło, zmiotki uliczne itd.. Udział poszczególnych składników dość szeroko zmienia się i zależy od szeregu czynników.

Warunki klimatyczne determinują udział warzyw, owoców, popiołu, żużla i nieopalonych substancji palnych. Od warunków klimatycznych zależy również wilgotność odpadów.

Podobnie jak w przypadku ilości poszczególnych rodzajów odpadów także ich skład nie jest ewidencjonowany. W związku z tym skład dokonano następującej analizy obecnego stanu gminnej gospodarki odpadami

3.1.12.1. Zmieszane odpady komunalne

Z terenu gminy Łabiszyn podmioty zajmujące się zbieraniem i transportem odpadów komunalnych od jej mieszkańców zebrały w roku 2007 łącznie **1 481,95 Mg** odpadów komunalnych – zmieszanych. Około 18,7 % tej masy (277,032 Mg) stanowiły odpady wytworzone przez firmy i instytucje publiczne, pozostała ilość odpadów, tj. 81,3 % (1204,918 Mg), wytworzona była w gospodarstwach domowych na terenie gminy. Poniższe analizy uwzględniają wyłącznie masę odpadów wytworzonych przez gospodarstwa domowe.

Na podstawie obliczeń szacunkowych stwierdzono, że systemem zbiórki odpadów komunalnych objętych jest około **77%** mieszkańców gminy Łabiszyn.

Z danych obliczeniowych wynika co następuje:

1 mieszkaniec gminy Łabiszyn wytwarza	<u>ok. 124 kg/ rok;</u>
1 mieszkaniec obszaru miejskiego gminy Łabiszyn wytwarza	ok. 139 kg/rok;
1 mieszkaniec obszaru wiejskiego gminy Łabiszyn wytwarza	ok. 110 kg/rok.

Przedsiębiorstwo ZOM Sp. z o. o. dysponuje ponad 80% całkowitej liczby pojemników i kontenerów na odpady zlokalizowanych na terenie gminy Łabiszyn, a w 2007 roku odebrało ponad 96% całkowitej ilości odpadów komunalnych zebranych łącznie przez omawiane podmioty. Jest to przedsiębiorstwo dominujące na terenie gminy Łabiszyn w zakresie odbioru odpadów komunalnych (zmieszanych).

Firma ZOM Sp. z o. o. obsługuje również miasto Łabiszyn w zakresie opróżniania koszy ulicznych.

„Remondis Bydgoszcz” Sp. z o. o. obsługuje ponad 19% całkowitej liczby pojemników służących do gromadzenia odpadów komunalnych. Firma ta zajmuje się także opróżnianiem pojemników do selektywnej zbiórki odpadów, które zlokalizowane są na terenie gminy. Ponadto, po okresie zimowym, na zlecenie Burmistrza Łabiszyna „Remondis Bydgoszcz” prowadzi działalność w zakresie mycia i zamywania ulic zlokalizowanych na terenie miasta i gminy Łabiszyn.

Firma „TARO” działa na terenie gminy w niewielkim zakresie. W 2007 roku obsługiwało zaledwie 2 pojemniki na zmieszane odpady komunalne w miejscowości Annowo.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące masy wytworzonych odpadów komunalnych na terenie gminy Łabiszyn w 2007 roku.

Ilość odebranych odpadów komunalnych z poszczególnych miejscowości gminy Łabiszyn z uwzględnieniem

TABELA 9. współczynnika wagowego na 1 mieszkańca

Lp.	Miejscowość	Litraż roczny	Mg odpadów wg wskaźnika 1l=0,00016041	Liczba mieszkańców	Wskaźnik Mg/Mk/r
1	Annowo	90600	15,888	144	0,110
2	Antoniewo	12600	2,210	41	0,054
3	Buszkowo	15720	2,757	99	0,028
4	Jablówko	59040	10,353	196	0,053
5	Jabłowo Pałuckie	37800	6,629	186	0,036
6	Jeżewice	65400	11,468	119	0,096
7	Jeżewo	62760	11,006	205	0,054
8	Kapie	30000	5,261	59	0,089
9	Klotyldowo	12960	2,273	56	0,041
10	Lubostroń	1584120	277,789	777	0,358
11	Łabiszyn wieś	134880	23,652	433	0,055
12	Nowe Dąbie	189120	33,164	495	0,067
13	Obielewo	10080	1,768	64	0,028
14	Obórznia	27120	4,756	89	0,053
15	Ojrzanowo	135720	23,800	623	0,038
16	Oporowo	33120	5,808	128	0,045
17	Oporówek	11520	2,020	57	0,035
18	Ostatkowo	21600	3,788	86	0,044
19	Pszczółczyn	56160	9,848	126	0,078
20	Rzywno	36000	6,313	102	0,062
21	Smerzyn	339200	59,482	176	0,338
22	Smogorzewo	56280	9,869	198	0,050
23	Wielki Sosnowiec	39120	6,860	168	0,041
24	Władysławowo	106320	18,644	235	0,079
25	Wyłęba	16320	2,862	59	0,049
26	Załachowo	57960	10,164	253	0,040
27	Zdziersk	2760	0,484	12	0,040
Ogółem obszar wiejski gminy Łabiszyn		3244280	568,913	5 186	0,110
28	Łabiszyn (miasto)	3626880	636,005	4 570	0,139
Ogółem: obszar miejski i wiejski gminy Łabiszyn		6871160	1204,918	9 756	0,124

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z firm wywozowych za 2007 rok

kolor zielony	wskaźnik Mg/Mk/rok poniżej 0,1
kolor niebieski	wskaźnik Mg/Mk/rok od 0,1 do 0,2
kolor czerwony	wskaźnik Mg/Mk/rok powyżej 0,2

Objaśnienia do tabeli:

Do obliczenia ilości wagowej odpadów komunalnych z podziałem na każdą miejscowość wykorzystano dane ilościowe pojemników w szt. oraz częstotliwość ich opróżniania. Dane te uzyskano od firm zajmujących się odbieraniem i transportem odpadów komunalnych. Na podstawie danych litrażowych odpadów uzyskano następujący wskaźnik:

$$1 \text{ l} = 0,1753 \text{ kg};$$

$$1 \text{ l} = 0,0001753 \text{ Mg}$$

Z powyższych danych wynika, że najmniej odpadów komunalnych przekazują do unieszkodliwiania mieszkańcy miejscowości Buszkowo i Obielewo 28 kg/Mk/rok. Poniżej 40 kg/Mk/rok wytwarzają mieszkańcy miejscowości: Jabłowo Pałuckie, Ojranowo i Oporówek.

Najwięcej odpadów wytwarzają mieszkańcy Lubostronia (358 kg/Mk/rok) i Smerzyna (338 kg/Mk/rok). Z danych uzyskanych od firmy wywozowej wynika, że w Smerzynie znajdują się m.in. 2 kontenery o pojemności 5 m³, które w okresie letnim (od czerwca do września) opróżniane są z częstotliwością 2 razy w tygodniu. Służą one obsłudze ruchu turystycznego (plaża nad jeziorem), w wyniku którego wytwarzanych jest rocznie ok. 56 ton odpadów.

Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku wskaźnika wytworzenia odpadów przez mieszkańców Lubostronia, który posiada wiele walorów turystycznych, a tym samym przyciąga co roku określoną liczbę turystów (baza noclegowa i gastronomiczna).

Ilość odpadów powstających rocznie na terenie gminy
TABELA 10. Łabiszyn wg wskaźników (bilans)

Lp.	Miejscowość	Ludność	Masa wg wskaźnika 1l=0,0001753 Mg	Masa [Mg] wg wskaźnika Mg/Mk/r.=0,124	Bilans
1	Annowo	144	15,888	15,797	0,090
2	Antoniewo	41	2,210	4,498	-2,288
3	Buszkowo	99	2,757	10,860	-8,104
4	Jabłówko	196	10,353	21,502	-11,148
5	Jabłowo Pałuckie	186	6,629	20,405	-13,776
6	Jeżewice	119	11,468	13,054	-1,586
7	Jeżewo	205	11,006	22,489	-11,483
8	Kapie	59	5,261	6,472	-1,212
9	Klotyldowo	56	2,273	6,143	-3,871
10	Lubostroń	777	277,789	85,238	192,551
11	Łabiszyn wieś	433	23,652	47,501	-23,848
12	Nowe Dąbie	495	33,164	54,302	-21,138

TABELA 10. Ciąg dalszy...

Lp.	Miejscowość	Ludność	Masa wg wskaźnika 1l=0,0001753 Mg	Masa [Mg] wg wskaźnika Mg/Mk/r.=0,124	Bilans
13	Obielewo	64	1,768	7,021	-5,253
14	Obórznia	89	4,756	9,763	-5,008
15	Ojrzanowo	623	23,800	68,344	-44,544
16	Oporowo	128	5,808	14,042	-8,234
17	Oporówek	57	2,020	6,253	-4,233
18	Ostatkowo	86	3,788	9,434	-5,647
19	Pszczółczyn	126	9,848	13,822	-3,974
20	Rzywno	102	6,313	11,190	-4,877
21	Smerzyn	176	59,482	19,307	40,174
22	Smogorzewo	198	9,869	21,721	-11,852
23	Wielki Sosnowiec	168	6,860	18,430	-11,570
24	Władysławowo	235	18,644	25,780	-7,136
25	Wyłęba	59	2,862	6,472	-3,611
26	Załachowo	253	10,164	27,755	-17,591
27	Zdziarsk	12	0,484	1,316	-0,832
Ogółem obszar wiejski gminy Łabiszyn		5 186	568,913	568,913	0,000
28	Łabiszyn (miasto)	4 570	636,005	636,005*	0,000
Ogółem: obszar miejski i wiejski gminy Łabiszyn		9 756	1 204,918	1 204,918**	0,000

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych od firm wywozowych za 2007 rok

 kolor zielony	bilans najkorzystniejszy (bilans=0 optymalny)
 kolor niebieski	litraż pojemników większy od objętości wytwarzanych odpadów
 kolor czerwony	litraż mniejszy od ilości wytwarzanych odpadów
 znak -	oznacza, że litraż pojemników jest za mały w stosunku do objętości wytwarzanych odpadów
 */**	dla miasta przyjęto wskaźnik Mg/Mk/r. = 0,139/dla obszaru gminy ogółem Mg/Mk/r = 0,124

Z danych zamieszczonych w tabeli, w oparciu o średni wskaźnik wytworzenia odpadów Mg/Mk/rok wynoszący 0,124, wynika, że najmniej odpadów wytwarzanych jest w Zdziarsku (1,316 Mg/rok) i Antoniewie (4,498 Mg/rok) – są to jednocześnie miejscowości z najmniejszą liczbą ludności.

Najwięcej odpadów wytwarzają rocznie mieszkańcy miasta Łabiszyn (636 Mg/rok) oraz miejscowości Lubostroń (85,2 Mg/rok) i Ojrzanowo (68,3 Mg/rok).

Miejscowości, których bilans wytworzenia odpadów jest zbliżony do wartości 0, posiadają lepiej zorganizowaną gospodarkę odpadami w zakresie odbioru zmieszanych odpadów komunalnych.

TABELA 11. Odpady komunalne (zmieszane) z terenu gminy Łabiszyn (2007 r.)

Frakcja	Mg/rok
Niesegregowane odpady komunalne wytworzone przez indywidualne gospodarstwa domowe – odebrane przez firmy wywozowe	1 204,918
Niesegregowane odpady komunalne wytworzone przez firmy i instytucje – odebrane przez firmy wywozowe	277,032
Odpady wielkogabarytowe	b.d.
Opady ulegające biodegradacji z pielęgnacji terenów zielonych	90,000
Odpady z targowisk oraz odpady z czyszczenia ulic i placów (bez koszy ulicznych)	

Źródło: Dane od firm wywozowych i z Urzędu Miejskiego w Łabiszynie (31.12.2007 rok)

Dodatkowo należy pamiętać, że niezależnie od rozpatrywanego miejsca powstawania odpadów zawsze część odpadów będzie zaliczana do grupy odpadów niebezpiecznych. Ich ilość będzie zależała od charakteru danej działalności. Odpady niebezpieczne z uwagi na swój charakter powinny być specjalnie ewidencjonowane.

Ocenia się, że w odpadach komunalnych ich ilość wynosi ok. 1 do 2 % ogólnej masy rocznie powstających odpadów. Są to odpady wykonane z różnych materiałów (szkło, tworzywo sztuczne, metal):

- butelki po rozpuszczalnikach,
- zużyte świetlówki, żarówki rtęciowe,
- puszki po farbach i lakierach,
- baterie, akumulatory,
- opakowania po środkach czystości,
- skażone opatrunki, strzykawki itp.,
- środki ochrony roślin (pestycydy) i ich opakowania.

3.1.12.2. Odpady zbierane selektywnie

„Remondis Bydgoszcz” Sp. z o. o. obsługuje gminę Łabiszyn pod względem odbioru wysortowanych odpadów wtórnych (tworzywo sztuczne, szkło z podziałem na bezbarwne i kolorowe, papier). W 2007 roku odebrała z ustawionych pojemników na odpady wtórne łącznie **107,85 Mg** tego rodzaju odpadów. Selektywna zbiórka odpadów została omówiona w osobnym podrozdziale.

Poniższe analizy, opisy w tekście oraz dane tabelaryczne oparte są na danych za rok 2007 uzyskanych od firmy „Remondis Bydgoszcz” Sp. z o. o..

Na terenie miasta i gminy Łabiszyn zlokalizowanych jest 51 „gniazd”, które tworzone są przez określone kombinacje pojemników na odpady.

Na podstawie przeprowadzonej analizy gospodarki odpadami wtórnymi na terenie gminy wykazano, że:

- do 1 pojemnika na tworzywa sztuczne gromadzone są odpady od ok. 195 mieszkańców gminy Łabiszyn;
- do 1 pojemnika na szkło (osobno białe i kolorowe) gromadzone są odpady od ok. 407 mieszkańców gminy Łabiszyn;
- do 1 pojemnika na makulaturę gromadzone są odpady od ok. 1951 mieszkańców gminy Łabiszyn.

Dane powyższe należy przyjąć jako dane wskaźnikowe obliczone dla „całej” gminy zwłaszcza, jeśli chodzi o papier i makulaturę. Szczegółowo wskaźniki ilości mieszkańców korzystających z 1 pojemnika na wtórne odpady określa poniższa tabela.

Wskaźnikowa ilość mieszkańców korzystających z danego rodzaju pojemnika na odpady wtórne na terenie gminy Łabiszyn
TABELA 12.

Rodzaj odpadu wysortowanego	Tworzywa sztuczne		Szkło bezbarwne		Szkło kolorowe		Papier	
Obszar	Miasto	Wieś	Miasto	Wieś	Miasto	Wieś	Miasto	Wieś
Wskaźnik ilości osób korzystających z 1 pojemnika na dany rodzaj odpadu	[os/1poj]	[os/1poj]	[os/1poj]	[os/1poj]	[os/1poj]	[os/1poj]	[os/1poj]	[os/1poj]
	158	247	457	370	457	370	1523	2593
	195		407		407		1951	
Wskaźniki dla ludności obszaru miejskiego i wiejskiego ogółem								
Ilość osób przypadających na 1 pojemnik ogółem (bez kategorii odpadu)								95

Źródło: Obliczenia na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łabiszynie (31.12.2007 r.)

Na podstawie danych z 2007 roku odnośnie masy nagromadzonych odpadów zebranych selektywnie, liczby ludności oraz częstotliwości opróżniania pojemników obliczono wskaźniki charakteryzujące stan gospodarki odpadami prowadzonej przez Gminę w zakresie selektywnej zbiórki odpadów. Dzięki wykorzystaniu wskaźników możliwa jest analiza porównawcza określonych zjawisk dla wybranego przedziału czasowego i terenu. Poniższa tabela przedstawia wskaźniki wytworzenia odpadów selektywnie zbieranych w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy Łabiszyn z podziałem na rodzaje odpadów (brak danych szczegółowych dotyczących masy zebranych odpadów opakowaniowych ze szkła z podziałem na szkło bezbarwne i szkło kolorowe – w obliczeniach uwzględniono dane ogólne dla tego rodzaju odpadów).

Wskaźniki wytworzenia odpadów selektywnie zbieranych
TABELA 13. w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Łabiszyn

Obszar	Miasto	Wieś	Razem
Liczba ludności	4570	5186	9756
Tworzywa sztuczne			
Wskaźnik wytworzenia odpadów [kg/mk]	5,539	2,188	3,758
Szkło ogółem			
Wskaźnik wytworzenia odpadów [kg/mk]	5,982	7,380	6,725
Papier			
Wskaźnik wytworzenia odpadów [kg/mk]	0,102	0,060	0,080

Źródło: Obliczenia własne

Uwzględniając ogólną liczbę zebranych selektywnie odpadów w roku 2007 wskaźnik wytworzenia odpadów wtórnych wyniósł **10,6 kg/1 mieszkańca/rok**. Na jego wielkość największy wpływ miała masa zebranego szkła oraz tworzyw sztucznych. Wskaźniki dla tych odpadów wynoszą odpowiednio 3,76 kg/1mieszkańca/rok dla tworzyw sztucznych oraz 6,72 kg/1 mieszkańca/rok dla szkła ogółem. Najmniejszy z kolei udział miała masa zebranych odpadów z kategorii papier/makulatura (0,08 kg/1Mk/rok). Należy zwrócić uwagę na różnice, jakie występują pomiędzy wskaźnikami dla ludności wiejskiej oraz ludności miejskiej. Wynikają one często z różnic w ilościach pojemników, zależą od liczby ludności danego obszaru, częstotliwości odbierania odpadów, a także od zachowań społecznych np. spalanie odpadów w piecach domowych. Ważny jest również poziom życia mieszkańców oraz rodzaj zabudowy, w której mieszkają. Najwyższe wskaźniki wytworzenia odpadów opakowaniowych dotyczą ludności miejskiej Gminy Łabiszyn.

Kolejna tabela przedstawia zestawienie wskaźników charakteryzujących średnią masę odpadów zbieranych z jednego pojemnika (w czasie 1 opróżnienia) do selektywnej zbiórki odpadów. W przypadku tworzyw sztucznych wskaźnik wynosi ok. **14 kg/pojemnik**. Wynika to prawdopodobnie z faktu małego zagęszczenia masy tworzyw sztucznych, które prawie w całości tworzą butelki (PET). Dla papieru/makulatury wskaźnik ten wynosi zaledwie ok. **6 kg/pojemnik**, co jest prawdopodobnie uwarunkowane pozbywaniem się tego rodzaju odpadów w inny sposób, np. przez spalanie w piecach. Wskaźnik wagowy dla szkła ogółem wynosi już ok. **57 kg/pojemnik**. Jest to wskaźnik najwyższy z uzyskanych, jednak biorąc pod uwagę duży ciężar właściwy tego rodzaju odpadów oraz stosunkowo duże zagęszczenie masy odpadowej (w wyniku tłuczenia szkła) wydaje się, że powinien być on wyższy (dla innych Gmin wynosił 70-90 kg/pojemnik). Niskie

wskaźniki wypełnienia wynikają z faktu opróżniania pojemników nie zapełnionych, które często zawierają niewielkie ilości odpadów. Należy rozważyć możliwość zmniejszenia częstotliwości opróżniania pojemników do selektywnej zbiórki odpadów, co ma swoje uzasadnienie ekonomiczne. Należy pamiętać jednak, że odpady w pojemnikach muszą być odbierane z taką częstotliwością, która zapobiegać będzie negatywnym procesom biologicznym i chemicznym zachodzącym w masie odpadowej (nawet odpady opakowaniowe zawierają zanieczyszczenia, które w krótkim czasie mogą ulegać procesom rozkładu, co jest niepożądane w danej chwili i miejscu).

Poniższa tabela przedstawia wartości tu opisane.

Selektywna zbiórka odpadów z uwzględnieniem
TABELA 14. wskaźników wagowego wypełnienia pojemnika

TWORZYWA SZTUCZNE			
Obszar	Częstotliwość odbioru w roku	Ilość pojemników [szt.]	
miasto	64	29	
wieś	64	16	
wieś Lubostroń	32	5	
Razem		50	
Wskaźnik wagowy [Mg / 1 poj]		0,014	
Masa odpadów zebranych selektywnie w 2007 roku [Mg]		Miasto	25,313
		Wieś	11,347
		Razem	36,660
SZKŁO OGÓŁEM			
Obszar	Częstotliwość odbioru w miesiącu	Ilość pojemników [szt.]	
miasto	24	18	
wieś	24	21	
wieś Lubostroń	24	4	
Razem		43	
Wskaźnik wagowy [Mg / 1 poj]		0,057	
Masa odpadów zebranych selektywnie w 2007 roku [Mg]		Miasto	27,337
		Wieś	38,273
		Razem	65,610

TABELA 14. Ciąg dalszy...

PAPIER		
Obszar	Częstotliwość odbioru w miesiącu	Ilość pojemników [szt.]
miasto	24	3
wieś	24	0
wieś Lubostroń	24	2
Razem		5
Wskaźnik wagowy [Mg / 1 poj]		0,006
Masa odpadów zebranych selektywnie w 2007 roku [Mg]	Miasto	0,468
	Wieś	0,312
	Razem	0,780

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Łabiszynie (dane z 31.12.2007 roku)

Gmina realizuje także akcje edukacyjne, których celem jest zwrócenie uwagi społeczeństwa na problemy związane z gospodarką odpadami. Jednym z efektów działań edukacyjnych było zmniejszenie stopnia zanieczyszczenia odpadów zbieranych selektywnie. Aspekt edukacji ekologicznej będzie omówiony w późniejszym rozdziale.

Na dzień dzisiejszy Gmina Łabiszyn, oprócz zbiórki odpadów opakowaniowych, prowadzi m.in. selektywną zbiórkę:

- odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (w 2007 roku zebrano **4,8 Mg** tych odpadów);
- baterii małogabarytowych (w szkołach i urzędach);
- przeterminowanych lekarstw (w aptekach, w 2007 roku zebrano **0,032 Mg** tych odpadów).

Gmina powinna dążyć do rozszerzenia zakresu odpadów zbieranych selektywnie poprzez wprowadzenie i ewidencjonowanie selektywnej zbiórki:

- odpadów budowlanych
- odpadów biodegradowalnych
- odpadów wielkogabarytowych
- odpadów niebezpiecznych (innych niż obecnie zbierane selektywnie).

Grupy odpadów przedstawione powyżej zostały już szerzej opisane w podrozdziałach wcześniejszych.

Poszerzenie zakresu selektywnie zbieranych odpadów jest szczególnie uzasadnione w aspekcie podpisania przez Gminę porozumienia międzygminnego w sprawie przystąpienia do budowy Regionalnego Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Pałuki” w miejscowości Wawrzynki, gm. Żnin. W ramach ekonomicznej współpracy samorządów lokalnych możliwe będzie stworzenie kompleksu unieszkodliwiania odpadów z systemem instalacji służących odzyskowi i unieszkodliwianiu różnego rodzaju odpadów, których obecność dotąd stanowiła znaczny problem środowiskowy i gospodarczy.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące masy zebranych selektywnie odpadów z terenu Gminy Łabiszyn.

Ilość odpadów selektywnie zebranych w latach 2004-2008
TABELA 15. z terenu gminy Łabiszyn

Rodzaj odpadów	2004	2005	2006	2007	2008*
Tworzywo sztuczne	9,70	15,11	14,20	36,66	-
Szkło ogółem	18,10	30,87	36,46	65,61	-
Makulatura	-	0,45	1,55	0,78	-
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	-	-	-	4,80	3,22
Przeterminowane leki	-	-	-	0,032	-
SUMA [Mg]	27,8	46,43	52,21	108,17	3,22

Źródło: Dane ze Sprawozdań z realizacji przez Gminę Łabiszyn „POŚ dla Powiatu Żnińskiego wraz z PGO na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011”

* Dane niepełne (brak danych z pełnego okresu sprawozdawczego)

3.1.13. Podsumowanie

Oceniając obecny stan gospodarki odpadami na terenie gminy Łabiszyn należy zwrócić uwagę na kilka aspektów:

1. Zbiórką odpadów komunalnych zmieszanych objętych jest około 77 % mieszkańców gminy Łabiszyn.
2. Aktualne zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbioru i transportu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Łabiszyn posiadają obecnie 3 przedsiębiorstwa.
3. Dotychczas prowadzona zbiórka odpadów wtórnych na terenie gminy powinna być kontynuowana i rozwijana z uwzględnieniem dobru optymalnej częstotliwości opróżniania pojemników do selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych.

4. Należy dążyć do wprowadzenia selektywnej zbiórki odpadów „u źródła”, którą organizować powinny firmy wywozowe, zobowiązane również do prowadzenia pełnej i rzetelnej ewidencji odbieranych odpadów.
5. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie wywozu stałych odpadów komunalnych z terenu gminy posiadają 3 koncesjonowane firmy: ZOM Sp. z o. o. z siedzibą w Świdnicy; PUK „TARO” z siedzibą w Lisim Ogonie; „REMONDIS” Bydgoszcz Sp. z o. o. z siedzibą w Bydgoszczy.
6. Gmina Łabiszyn posiada na swoim terenie instalację do unieszkodliwiania odpadów – składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Załachowo.
7. Gmina winna współpracować z gminami wchodzącymi w porozumienie międzygminne dotyczące RZUOK „Pałuki” w zakresie prowadzenia systemu gospodarki odpadami komunalnymi i budowy samego obiektu.
8. Należy wprowadzić zorganizowany system ewidencji podpisanych umów, pojemników na odpady z podziałem na litraże oraz monitoringu funkcjonowania podmiotów gospodarczych zajmujących się obsługą mieszkańców gminy Łabiszyn pod względem odbioru odpadów komunalnych.
9. Kontynuacja i dalsze wdrażanie systemów gospodarki odpadami poprzez umieszczanie informacji na gminnej stronie internetowej.
10. Gmina winna zorganizować oraz wprowadzić system gospodarki odpadami i wyrobami zawierającymi azbest.
11. Gmina winna wdrażać zalecenia wynikające z opracowanego „Gminnego planu gospodarki odpadami na lata 2008 -2012”.
12. Należy dostosować system zbiórki odpadów komunalnych z terenu gminy do warunków funkcjonowania RZUOK „Pałuki”.
13. Należy dostosować system zbiórki odpadów wtórnych do warunków planowanego Regionalnego Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Pałuki” w Wawrzynkach.
14. Gmina powinna prowadzić zintensyfikowaną edukację ekologiczną wśród mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami w gospodarstwach domowych.

